

"Bakıdan Belemə: İqlim Dəyişmələrinə Uyğunlaşma Əzmini Danışıqlardan Fəaliyyətə Daşımaq" mövzusunda tədbir olub

Almaniyanın Bonn şəhərində keçirilən BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Konfransı çərçivəsində "Bakıdan Belemə: İqlim Dəyişmələrinə Uyğunlaşma Əzmini Danışıqlardan Fəaliyyətə Daşımaq" adlı yüksək səviyyəli tədbir təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, COP29 və gələcək COP30 Sədrliyi tərəfindən BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Yüksək Səviyyəli Çempionları və UNFCCC ilə tərəfdaşlıq çərçivəsində təşkil edilən tədbirdə uyğunlaşma məsələlərinin diqqət mərkəzində saxlanması və bu sahədə fəaliyyətlərin sürətləndirilməsi müzakirə olunub.

Tədbirdə çıxış edən COP29-un Baş danışıqçısı Yalçın Rəfiyev bildirib ki, iqlim dəyişikliyinə təsirləri artıq dünyada ciddi hiss olunur və bu təsirlər inkişaf səviyyəsindən asılı olaraq ölkələrə qeyri-bərabər formada təsir edir. 2025-ci ilin artıq bir sıra hadisələrlə yadda qaldığı, o cümlədən Yaponiyada və Kaliforniyada misli görünməmiş meşə yanğınlarının baş verdiyi, Mərkəzi Afrikada isə quraqlıqların kənd təsərrüfatı və insan həyatı üçün ciddi təhlükə yaratdığı qeyd olunub.

Yalçın Rəfiyev qeyd edib ki, COP29 çərçivəsində uyğunlaşma sahəsində mühüm addımlar atılıb. Belə ki, Qlobal Uyğunlaşma Məqsədinə nail olmaq istiqamətində Bakı Uyğunlaşma Yol Xəritəsi qəbul

edilib, hər il keçiriləcək Bakı Yüksək Səviyyəli Uyğunlaşma Dialoqu təsis olunub, uyğunlaşma daimi gündəlik məsələsi kimi təsdiqlənib, eləcə də BƏƏ-Belem İş Proqramı çərçivəsində göstəricilər üzrə irəliləyiş əldə olunub. Bundan əlavə, uyğunlaşma və iqlim maliyyəsi sahəsində 300 milyard dollarlıq yeni maliyyə hədəfi razılaşdırılıb.

COP29-un iqlim üzrə yüksək səviyyəli çempionu Nigar Arpadarai çıxışında bildirib ki, Paris Sazişindən ötən 10 ildə mühüm irəliləyişlər əldə olunsa da, daha çox iş görülməlidir və artıq vədlərdən əməli fəaliyyətə keçid zamanı çatıb. O vurğulayıb ki, COP29-un Fəaliyyət Gündəliyi məhz bu keçidi sürətləndirməyi hədəfləyib.

Nigar Arpadarai diqqətə çatdırıb ki, COP29 zamanı iqlim, sülh, enerji, su, təhsil, səhiyyə, rəqəmsallaşma, insan inkişafı və maliyyə sahələrini əhatə edən 14 qlobal təşəbbüs həyata keçirilib. "Race to Zero" və "Race to Resilience" kimi

beynəlxalq kampaniyaların nəticə vermə mərhələsinə keçdiyi, təchizat zəncirindəki emissiyaların azaldılması nəticəsində 2023-cü ildə 13,6 milyard dollar qənaət edildiyi, eləcə də, 500 milyon həssas insanın dayanıqlılığının artırıldığı qeyd olunub.

Nigar Arpadarai xüsusilə kiçik və orta biznes sahibkarlığının (KOB) yaşıl keçiddəki rolunu vurğulayıb. O bildirib ki, KOB-lar dünya üzrə məşğulluğun 90 faizini, ÜDM-in isə 40 faizini təşkil edir və ədalətli keçid üçün mühüm rol oynayır. "İqlimə Davamlı KOB-lar" təşəbbüsü hazırda 100 ölkədə 90 milyon KOB-a dəstək göstərir və COP29-da əldə olunan maliyyə vəsaitlərinin bu sektora çatmasını təmin etməyə yönəlib.

Tədbirdə BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının (UNFCCC) Katibliyində Uyğunlaşma Proqramının Meneceri Olga Pilifosova, Braziliyanın iqlim dəyişikliyi üzrə katibi, COP30-un icraçı

direktoru Ana Toni, COP30-un İqlim üzrə yüksək səviyyəli çempionu Den Yoşpe, COP30-un gənc iqlim çempionu Marsele Oliveyra və digərləri çıxış ediblər.

Tədbir iştirakçıları COP30-a qədər bu sahədə birgə əməkdaşlığın və konkret nəticələrə yönəlmiş yanaşmanın vacibliyini vurğulayıblar. COP30 Sədrliyinin uyğunlaşmanı gündəmin mərkəzinə çəkmək istiqamətində söylədiyi alqışlanıb və iqlim dəyişikliyinə qarşı qlobal fəaliyyətin daha da gücləndirilməsinin əhəmiyyəti qeyd olunub.

Vurğulanıb ki, Azərbaycanın sədrliyi ilə keçirilən COP29 BMT İqlim Dəyişikliyi Konfransı çərçivəsində iqlimə uyğunlaşma (adaptasiya) və emissiyaların azaldılması (mitiqasiya) istiqamətində mühüm qərarlar qəbul olunub. Tərəflər iqlim dəyişikliyinə təsirlərinə qarşı dayanıqlılığı artırmaq və qlobal istiləşmənin qarşısını almaq məqsədilə bir sıra yeni təşəbbüslərə və maliyyə mexanizmlərinə razılıq veriblər. Tədbirdə qəbul olunan "Bakı Uyğunlaşma Yol Xəritəsi" uyğunlaşma sahəsində fəaliyyətlərin koordinasiyası, planlaşdırılması və monitorinqi üçün strateji çərçivə təqdim edir. Yol xəritəsi Qlobal Uyğunlaşma Məqsədinə (GGA) çatmaq üçün konkret addımları əhatə edir və bu sənədin COP30 çərçivəsində icra mərhələsinə keçidi planlaşdırılır. Eyni zamanda "Bakı Yüksək Səviyyəli Uyğunlaşma Dialoqu" təsis edilib. Bu təşəbbüs hər il CMA

sessiyaları çərçivəsində keçiriləcək və uyğunlaşma mövzusunun BMT İqlim Dəyişikliyi gündəliyində daimi yer tutmasını təmin edəcək. COP29-da uyğunlaşma məsələsinin rəsmi olaraq daimi gündəlik mövzu kimi tanınması da bu sahəyə göstərilən yüksək siyasi diqqətin təzahürüdür. Uyğunlaşma üzrə göstəricilərin müəyyənləşdirilməsi istiqamətində BƏƏ-Belem İş Proqramı çərçivəsində ekspertlər arasında razılaşmalar əldə olunub. Bu göstəricilər uyğunlaşma tədbirlərinin effektivliyini ölçmək üçün əsas vasitə olacaq. COP29-un əsas maliyyə nailiyyətlərindən biri, uyğunlaşma və mitiqasiya məqsədləri üçün 300 milyard Amerika Birləşmiş Ştatları dolları həcmində yeni iqlim maliyyəsi hədəfinin razılaşdırılması olub. Bu vəsait inkişaf etməkdə olan ölkələrdə həm emissiyaların azaldılmasına, həm də iqlimə uyğunlaşmaya dəstək üçün nəzərdə tutulur. Bakı konfransında mitiqasiya sahəsində də əhəmiyyətli addımlar atılıb. Sədrliyin təşəbbüsü ilə elan olunan 1,3 trilyon dollarlıq könüllü maliyyə hədəfi, özəl sektorun və investorların iqlim məqsədlərinə yönəlik daha fəal iştirakı üçün güclü signal hesab olunur. COP29-un nəticələri, Paris Sazişindən irəli gələn məqsədlərə çatmaq üçün tərəflərin siyasi öhdəliyini və birgə fəaliyyət ruhunu nümayiş etdirir.

Tərəflər COP30-da bu nəticələr əsasında konkret icra mexanizmlərinə keçidə hazır olduqlarını bildiriblər.